

Detectats factors de risc comuns en infra-pes i obesitat

11/2013 - Psicologia. Els trastorns alimentaris afecten múltiples aspectes de la salut de les persones que els pateixen. Una recerca en què han participat investigadores de la UAB ha inclòs pacients amb baix pes i amb obesitat, per tal de comparar i detectar factors de risc comuns en l'origen i el desenvolupament d'aquestes alteracions. Els resultats mostren aspectes comuns en ambdós grups, com són patir burles sobre la figura, la preocupació familiar pel pes i la figura i relacions familiars problemàtiques.

L'etiopatogènia del trastorn alimentari és complexa, ja que són nombrosos els factors de risc (i les seves interrelacions) que generen vulnerabilitat al desenvolupament i el curs de la malaltia. La genètica, el metabolisme, aspectes de comportament i socials, han contribuït a un notable increment en la prevalença d'aquestes síndromes, especialment pel que fa a l'obesitat. La presència de patologia alimentària afecta múltiples aspectes de la salut de les persones. Els pacients que pateixen aquestes alteracions se senten víctimes de burles, crítiques, desenvolupen pràctiques de control de pes inadequades (i molt sovint perilloses), mostren una elevada insatisfacció corporal i un deteriorament que a la llarga els genera aïllament social i baixa autoestima.

Recents estudis suggereixen que l'infra-pes i l'obesitat podrien compartir elements comuns en la seva etiopatogènia. Entre els factors de risc comuns que contribueixen a desenvolupar un d'aquests trastorns durant l'adulthood destaquen la presència d'obesitat a l'etapa infanto-juvenil, patrons alimentaris problemàtics primerencs i actituds inapropiades dels progenitors envers el menjar i el pes. Però la majoria dels resultats disponibles en aquest sentit s'han obtingut en projectes que aborden de forma independent l'infra-pes i l'obesitat, fet que dificulta la integració d'evidències perquè no es comparen de forma directa mostres de pacients amb pèrdua significativa de pes i obesos.

La Unitat de Trastorns de la Conducta Alimentària de l'Hospital Universitari de Bellvitge (sota la direcció del Dr. Fernández-Aranda) ha dut a terme recentment una recerca que inclou pacients (dones) amb baix pes, obesos i controls normo-pes. Els resultats mostraren aspectes comuns en les pacients de baix pes i les pacients obesos que no estaven presents en les dones control (o que en tot cas hi eren en un nivell més baix): patir burles sobre la figura, la preocupació familiar pel pes i la figura, i relacions familiars problemàtiques. Els factors específics en el grup de baix pes van ser les burles dels hàbits alimentaris per part de la pròpia família, la rellevància que les pacients atorguen als missatges relacionats amb l'alimentació per part dels mitjans de comunicació i deteriorament en les relacions socials. Els factors de risc específics d'obesitat varen ser una preocupació excessiva per la pròpia aparença, una elevada insatisfacció corporal, elevat nombre de burles sobre els hàbits alimentaris per part dels amics i burles sobre la figura per part de la família.

La identificació de factors comuns relacionats amb la pèrdua significativa de pes i amb l'obesitat facilitarà el disseny de programes preventius destinats a un ampli rang de condicions relacionades amb el pes.

Roser Granero

Departament de Psicobiologia i de Metodologia de les Ciències de la Salut

Krug, I., Villarejo, C., Jiménez-Murcia, S. et al. "Eating-related Environmental Factors in Underweight Eating Disorders and Obesity: Are There Common Vulnerabilities During Childhood and Early Adolescence?" *European Eating Disorders Review* 21:202-208. 2013.